DE OOSTPOST.

LETTERKUNDIG, WETENSCHAPPELIJK EN COMMERCIEEL

NIEUWS- EN ADVERTENTIEBLAD.

PRIJS VAN INTEEKENING.

De OOSTPOST verschijnt elken *Maandag* en *Donderdag*. De prijs voor den tweeden halven jaargang is *f* 9.— rec.

Het abonnement geschiedt in eens vooruit voor dezen tweeden halven jaargang.

DONDERDAG 9 OCTOBER.

PRIJS DER ADVERTENTIEN.

De prijs der ADVERTENTIEN is *f* 1.— voor elke TIEN WOORDEN; behalve het segel.

Advertentien met groote letter betalen dubbeld.

Iedere herhaling na de twee eerste plaatsingen word betaald met de helft van het bedrag der advertentie

No. 58. VERANTWOORDELIJKE UITGEVERS E. FUHRI & CO, TE SOERABAYA. 1856.

OFFICIEEL GEDEELTE.

JAVASCHE COURANT,

Van den 4den October 1856, No. 80.

Bij beschikking van Zijne Excellentie den Minister van Kolonien, van den 21sten Mei 1856 La. A. no. 1, is aan den Oost-Indischen ambtenaar met verlof in Nederland, J. Esser, laatstelijk adjunkt-inspecteur der kultures op Java, eene verlenging van verlof verleend, voorloopig voor den tijd van twaalf maanden, gerekend van 1°. Mei 1856, en zulks in verband met de aan hem bij resolutie van het departement van kolonien, dd. 26 September 1855 La. H no. 27 tijdelijk opgedragene betrekking van kontroleur over de verwerking van een gedeelte van het Oost-Indische kopergeld tot muntplaatjes, in de werkplaats van de heeren P. van Vlissingen & Co. te Amsterdam.

Civiel Departement.

ONTSLAGEN:

Eervol, uit 's lands dienst, met behoud van regt op pensioen, de klerk op het residentie-bureau te Banda J. Latoemalea.

BENOEMD:

Tot translateur voor de Engelsche en Maleische talen, J. B. In'tveld.

Tot translateur voor de Engelsche taal, G. G. Batten.

TIJDELIJK OPGEDRAGEN:

De uitoefening der funktien van omgaanden regter in de eerste afdeeling op Java, aan het lid in den raad van justitie te Batavia mr. L. J. J. Verenet, en zulks in afwachting dat de benoemde omgaande regter mr. W. Rappard zijne betrekking zal hebben aanvaard.

Militair Departement.

ONTSLAGEN.

Op zijn verzoek, eervol, uit Z. M. militaire dienst, met behoud van regt op pensioen, de kapitein der infanterie C. J. A. de Quaij.

VERLEEND:

Een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den betaalmeester der tweede klasse, in garnizoen te Soerabaija, J. de Fremerij.

Marine-Departement

ONTSLAGEN:

Eervol, van zijn kommandement, onder toekenning van wachtgeld, de eerste gezaghebber J. B. Olijve Loubriat, het bevel voerende over de te Banka gestationneerde gouvernements schoener eerste charter *Anadyomene*.

BENOEMD:

Tot gezaghebber van de gouvernements schoener eerste charter *Anadyomene*, de eerste gezaghebber P. H. van der Wedden, thans tijdelijk het bevel voerende over de gouvernements schoener tweede charter *Haai*.

TIJDELIJK OPGEDRAGEN:

Het bevel over de gouvernements schoener tweede charter *Haai*, aan den eersten stuurman op dien bodem A. H. Kuijpers.

(*Voor de policie.*) Door de policie is opgevat een bruin Sandelwood paard, waarvan de eigenaar zich gelieve te vervoegen bij

SOERABAYA, *Den Assistent Resident*,
9 *October* 1856. SWERVER.

(*Voor het land.*) De rekeningen van Pakhuishuur over het 3e kwartaal 1856 van geëntreposeerde goederen ter beschikking van het handeldrijvend publiek gereed liggende, zoo worden belanghebbenden verzocht die Pakhuishuur te komen aanzuiveren vóór of uiterlijk op den 31sten October 1856.

De Ontvanger der Ink. en Uitg. Regten,
Bij indispositie,
De Kontroleur van dat middel,
J. M. ADMIRAAL.

OPROEPING VAN CREDITEUREN.

In de *Javasche Courant* van 1 October no. 79. worden opgeroepen de debiteuren en crediteuren in de navolgende boedels.

Door den Boedelkamer te Samarang: van wijlen de chinesche vrouw Theng Tjingnio, weduwe Tan Soehaij.

Door de Boedelkamer te Samarang: van wijlen de arabieren Sech Alie bin Oemar Awal en Sech Said bin Abdulla Aladjam, de maleische vrouwen Intje Boong, weduwe Intje Daoot, en Intje Jemila Bintie Hadjie Brahim, den moor Moustakim, de chinezen Tan Tien en Tan Kiong Lauw en de chinesche vrouw Oeij Soannio, weduwe Kat Djian.

Door de Weeskamer te Samarang: van wijlen Pieter Jacobus François Johan Martin, en Nicolaas Chretien.

Door de Weeskamer te Samarang, als beheerende de nalatenschappen van wijlen:

Reijer Willemse Boon, 1ste luitenant der infanterie,

Charles Nobergall, Nicolaas Gotha, gepensioneerde militairen,

J. van Holsteijn, Mejufvrouw Maria Anna Elisabeth Collard, zonder beroep, en van wijlen den gepensioneerden soldaat G. Smidt, ten einde op Maandag den 27sten October 1856, des morgens ten 10 ure, in het locaal der weeskamer alhier tegenwoordig te zijn bij de aflegging van rekening en verantwoording van het door de kamer gevoerd beheer in opgemelde nalatenschappen, en de door haar voor te stellen rangschikking der schuldeischers, voor zoo verre het bedrag der nalatenschappen toereikend zal zijn.

Door de Agenten der Soerabayasche Wees- en Boedelkamer te Probolingo: van wijlen den Chinees Njo Benol.

Door de Testamentaire Executrice te Samarang: van wijlen den heer Eduard Rochussen.

Door de Testamentaire Executrice to Grissee: van wijlen Jasper Andreas Werner Smith.

VENDU-DEPARTEMENT.

VERKOOPING:

Op Vrijdag den 10*den October*.

In de kampong Pekalongan.

Op Zaturdag den 11*den October*.

Voor het pakhuis van de heeren van Eck & Co aan de Kalimaas.

Op Maandag den 13*den October*.

Bij den pachter der pandjeshuizen The Tiansoe ,in de chin. kamp.

Op Dingsdag den 14*den October*.

Voor het kantoor van den heer D. D. van Boeckholtz, in de chin. kamp., en uitbesteding ten kantore van den Heer Resident alhier.

Op Woensdag den 15*den October*.

In de kampoong Baroe.

Soerabaya, den 9den October 1856.

— Men leest in de *Jav. Cour.* dd. 4 October No. 80. *Banjoemaas.* — In den nacht van den 18den September, had er, in de nabijheid van het gehucht Tjemangoe, gelegen aan den voet van het bergje Poesseran, district Pegadingan, in de afdeeling Tjilatjap, eene aardstorting plaats ter lengte van 15 en ter breedte van 10 roeden, waardoor het riviertje Lopassier geheel werd gevuld, terwijl het water, eenen anderen uitweg zoekende, de zes huizen, waaruit gezegd gehucht bestond, met derzelver gevulde padieschuren heeft weggespoeld.

De hierdoor veroorzaakte schade wordt begroot op *f* 400.—

— Den 21sten September sloeg door eene zware bandjir, de brug over de kali Angin, op den grooten postweg tusschen Banjoemaas en de grenzen der residentie Bagelen weg, zoodat de communicatie tijdelijk geheel werd gestremd; zij is echter weder hersteld.

— Den 23sten daaropvolgende, stortte, door eene hevige windvlaag, op den bazaar alhier een der steenen lootsen in, waardoor twee personen werden gekwetst.

HET GENEESMIDDEL DER ARMOEDE.

(*Vervolg*)

Vooreerst weten wij, dat het menschelijk ligchaam geschapen is volgens schoone en onveranderlijke natuurwetten. Het is samengesteld uit verschillende bestanddeelen, die bij de ontbinding vrij komen, maar gedurende het leven een geheel vormen. — Door de ademhaling, de uitwaseming enz. gaan er voortdurend onzigtbare gedeelten dier stoffen verloren, en dit moet door aanvoer van nieuwe stoffen weer aangevuld: — het is eigenlijk een voortdurend verslijten, en voortdurend weer aanvullen; — die aanvulling geschiedt door het innemen van vleesch, brood en ander voedsel, welke die noodige stoffen bevatten, en in de maag worden opgenomen, om daarna door de spijsvertering enz. in bloed en vervolgens in vleesch te worden hervormd. De werktuigen dier geheele stofwisseling nu zijn de maag, de ingewanden, de longen, de bloedvaten, en zij geschiedt in al die fijn gevormde werktuigen, die te zamen het ligchaam vormen. Geschiedt die stofwisseling geregeld, is er namelijk voortdurende afslijting door arbeid, frissche lucht, — en voortdurende aanvulling door goed voedsel enz., dan is er gezondheid en kracht in het ligchaam; maar is de voortdurende afwisseling verstoord, b. v. te weinig afslijting van het aangevoerde, of te weinig aanvoer voor het afgesletene, dan kwijnt het ligchaam, het schoon gevormde werktuig is in zijnen loop verstoord, en staat eindelijk stil; het wordt ontbonden, en de verschillende deelen stof, waaruit het bestaat, worden vrij, om tot de groote bewaarplaats, de natuur, terug te keeren. In korte woorden: de mensch kwijnt, verzwakt en sterft — dat is armoede in den wezenlijken zin. — Ruime woning en versche lucht, krachtig voedsel en warme kleeding, ziedaar wat de mensch behoeft, zoo lang hij zulke longen, zulke aderen, zoodanige maag, zoodanige spieren, zoodanige stofwisseling, zoodanig ligchaam heeft; in één woord, zoo lang hij mensch is. En nu zijn er eene menigte onzer medemenschen. die zonder die vereischten voortsukkelen; die ziekelijk een bedorven lucht inademen; wier poriën door onreinheid zijn verstopt; wier stofwisseling door gebrek aan genoegzamen aanvoer van voedsel niet voldoende kan plaats hebben. Met het geheele ligchaam worden daardoor ook de zenuwen en de hersenen, deelen van dat ligchaam, verzwakt en verstoord; de wil, het verstandsvermogen, de geest is niet wat zij zijn konden; de kinderen, uit zulke lieden geboren, zijn bij hunne geboorte dikwijls reeds zwakker dan andere kinderen, en de ouders zelve zijn minder in staat hun eene goede opvoeding te geven: — en zoo vormt zich op de grondslagen der maatschappij dat bezinksel van vooroordeel en gebrek ziekte en domheid, dat men noemt *het pauperisme*.

En nu zou het in het plan van den Schepper liggen, dat *dit* altijd bleef bestaan? dat er steeds eene menigte wezens zouden geboren worden, wier fijn bewerktuigd ligchaam reeds dadelijk door slechte lucht, slecht voedsel zou bederven?

Maar dat *wil* er immers niet in!

Wanneer men van de armoede spreekt, denkt men somtijds te veel aan het zedelijk gedeelte van de questie, het poëtische van de armoede. Men denkt aan de voordeelen van gulden eenvoud, aan kalme tevredenheid in de schamele hut; men denkt daarbij aan de Christelijke liefde, die hier door gelegenheid vindt om zich te toonen; en zoo vormt men zich dikwijls een romannetje van de armoede, dat evenmin waarheid behelst als een kasteel in de lucht. Maar stel u de armoede voor, zoo als zij, behalve enkele uitzonderingen, werkelijk *is*: dofheid, verstoring van dat fijn bewerktuigde ligchaam dat zulke groote dingen verrigten kan, verslapping van geest, ongeschiktheid tot werk, en door dat alles des te meerder zucht tot grove, dierlijke genietingen, met des te minder kracht om er aan te weerstaan: — en dan heeft men reeds de overtuiging: dit *kan* geen voortdurende bestemming zijn voor een gedeelte van het menschdom, dat even als het ander gedeelte naar he

— Men leest in den *Java-Bode* dd. 4 October No. 80. Naar wij vernemen, heeft het hooggeregtshof van Nederlandsch-Indië, het vonnis van vrijspraak, op den 10den September jl., door den raad van justitie te Batavia, in de zaak van J. T. A........ cum suis geslagen, bekrachtigd. (Zie *Java Bode* No. 78). Dien ten gevolge zijn die personen in deze week uit de hechtenis ontslagen.

NEDERLAND.

— Bij besluit van 28 Junij heeft Z. M., op daartoe gedaan verzoek, gratie verleend aan den heer H. J. Lion, van het ondergaan eener maand gevangenisstraf, waartoe hij bij vonnis van het Prov. hof van Gelderland was veroordeeld, ter zake van een artikel in *de Indiër* over den heer P. van Rees.

— Sedert een paar maanden bevindt zich de commissie, die naar Suriname was vertrokken ten einde de mogelijkheid van het plan eener kolonisatie van Duitschers te onderzoeken, weder hier te lande.

Een der leden dier commissie is Dr. Uttenhofer, die een boek heeft geschreven ten betooge dat de Negers, door hunne natuurlijke organisatie, niet vatbaar zijn voor de ontwikkeling der beschaafde volkeren!!

— Men wil in de residentie weten, dat de heer Delprat, lid van de Tweede Kamer voor het kiesdistrict 's Gravenhage, de hem aangebodene betrekking van directeur der Delftsche akademie zou hebben afgeslagen met de woorden: „Ik wil de groene vlag in den Haag niet weder zien uitsteken."

— De Engelsche dagbladen vermelden als eene bijzonderheid, dat het Engelsche clipperschip met hulpstoomvermogen, *the Royal Charter*, de reis van Plymouth naar Melbourne heeft afgeleid in den ongeloofelijk korten tijd van 59¼ dag. Aan boord van dat schip bevindt zich de Nederlandsche luitenant van marine, M. H. Jansen, door ons gouvernement, aangewezen, om de reis mede te maken, ten einde ten aanzien van den bouw en de vaart van het schip zijne bevindingen te vernemen. Door de vriendelijke bemoeijingen van dien geachten zee-officier zijn wij in het bezit van het extract-journaal van *the Royal Charter*, en daar wij ook in het bezit zijn van het extract-journaal der jongste reis van den Nederlandschen zeilclipper *Kosmopoliet*, gebouwd naar een model, door dienzelfden zee-officier uit Amerika medegebragt, zoo kunnen wij daaruit de volgende opmerkenswaardige vergelijkingen mededeelen.

The Royal Charter verliet den 17 Februarij 1856 de reede van Plymouth; de *Kosmopoliet* was denzelfden dag op de hoogte van Duins. *The Roijal Charter* passeerde de linie tusschen den 5 en den 6 Maart, de *Kosmopoliet* tusschen den 7 en den 8 Maart. *The Roijal Charter* was den 16 Maart op 35° Z. B. en 24°57' W. L. op de hoogte van de Kaap; de *Kosmopoliet* was den 18 op dezelfde breedte en 19° 33'. W. L. *The Royal Charter* heeft gedurende dezen tijd gebruik gemaakt van het schroef-stoomvermogen van 17 Feb. tot 20 Feb. 22 Feb tot 23 Feb; 27 Feb.'s nachts; 1 Maart tot 6 Maart; 11 Maart tot 12 Maart.

Daar beide schepen eene verschillende bestemming hadden, *The Royal Charter* naar Melbourne en de *Kosmopoliet* naar Java, zoo kan verder de vergelijking niet worden doorgezet, hebbende *The Roijal Charter* de Kaap veel zuidelijker gepasseerd. Dat onze Engelsche naburen echter, bij grooten ondernemingsgeest, ook regt slag hebben, van hunne zaken ophef te maken, daarvoor kan als een klein staaltje gelden, dat aan boord van de *Roijal Charter* eene drukkerij is, waarop het extract-journaal is gedrukt, ten einde allerwege spoedig verspreid te worden.

FRANKRIJK.

— Het Hof van assises der Seine zal gedurende de drie laatste dagen zijner zitting te vonnissen hebben over eene bende vervalschers van papieren geld, die, door het personeel, de organisatie en de uitgestrektheid der operatiën, die uitgebreide associatiën te binnen brengen, welke de verbeeldingskracht der moderne romanschrijvers hebben in het leven gebragt. Omstreeks het einde van 1854 en het begin van 1855 werd in onderscheiden steden van Frankrijk, Engeland, Zwitserland en Duitschland eene groote menigte valsche Engelsche bankbilletten in omloop gebragt, toen de arrestatie, bij een geldwisselaar van het Palais Royal, van zekeren Mariano Peco, gewezen kolonel in dienst van den graaf van Montemolin, aan de Fransche autoriteiten eene eerste aanwijzing gaf. Eenige dagen later vernammen, dat er valsche banknoten aangeboden waren bij een geldwisselaar te Marseille, en wel door twee personen, Ripoll en Fornès genaamd, waarvan de laatste zich uitgaf als een ingenieur der Koningin van Spanje. De politie spoorde gemelde personen op, maar zij hadden zich reeds uit de voeten gemaakt, in eene geheime lade van een meubel 108 staaltjes hunner fabrikaadje achterlatende. Later vernam men, dat, na valsche billetten te Lyon, Génève, Lausanne, Gotha, Kassel, Dresden, Leipzig, Hamburg en Frankfort a/M. gewisseld te hebben, Fornès in de laatste stad en Ripoll te Berlijn gearresteerd was. Marseille verlatende, had Fornès aan een Spaanschen kapitein 500 fr. aan biljetten achtergelaten voor zijne zuster, die te Valencia woont. Eene commissie van onderzoek, naar deze laatste stad afgezonden, heeft een 30tal brieven in beslag genomen, welke belangrijke aanwijzingen bevatteden. Deze werden spoedig aangevuld door de arrestatie te Marseille van zekeren Gallego, die bleek in betrekking met Fornès te zijn. Terwijl deze arrestatiën te Marseille plaats hadden, deed men de valsche bankbiljetten te Parijs, Marseille, Perpignan, Lyon en zelfs buiten 's lands in beslag nemen, onderzoeken, en men erkende, dat zij alle volkomen gelijk waren; dat het papier van denzelfden molen afkomstig was, dat zij alle op dezelfde platen waren gegraveerd, enz. Al de gearresteerde personen behooren tot dezelfde natie, allen rigten zich naar het noorden van Europa. Een brief, bij Mariano Peco in beslag genomen, wees Ostende als de algemeene vereenigingsplaats aan om zijn slag te slaan. Men ontdekte een maatschappelijk contract, voor een notaris te Madrid tusschen Gallego, Castillo, Fornès en Costazar gepasseerd tot het vervaardigen van eene stoommachine, welke men dacht, dat tot de fabrikaadje diende. Uit deze verschillende omstandigheden wordt in de instructie opgemaakt, dat er eene associatie van Spanjaarden bestond, ten doel hebbende het namaken op groote schaal en de uitgifte in de voornaamste steden van Europa van valsche Engelsche banknoten. Maar wie waren de personen, waaruit de bende was zamengesteld? Wie waren er de chefs van? Waar geschiedde de fabrikaadje? Dit was het moeijelijkste der instructie, welke slechts in geringe mate door de Spaansche en Engelsche justitie ondersteund werd, alwaar men, met het oog op de bestaande wetgeving, bezwaar maakte, in alles buitenlandsche commissarissen te volgen. Uit de verschillende ontvangen documenten heeft men echter veertien personen in staat van beschuldiging kunnen stellen, waarvan slechts vier in Frankrijk zijn gearresteerd. De twee chefs der bende zouden Gallego en zekere Jose del Castillo zijn.

De eerste behoort, naar het schijnt, tot eene aanzienlijke familie en heeft als landschapschilder zekeren naam in zijn land. Omtrent het centrum der fabrikaadje weifelt de instructie tusschen Gibraltar en Valencia; in de laatste stad houdt de bankier der maatschappij, Carmelo Navarro, zijn zetel. Hij was kapitein der nationale garde, en had in het begin van het vorige jaar een schitterend banket gegeven om zijne benoeming te vieren.

De debatten zullen zeker belangrijk zijn; geen der beschuldigden erkent schuld.

— De Regtbank van koophandel te Parijs heeft dezer dagen een in de regtsgeleerde wereld nog onbekend vraagstuk beslist. Een reiziger had een gewoon rijtuig genomen, om daarmede naar het spoorwegstation te rijden. Dat rijtuig kwam echter eerst ter bestemder plaatse aan, toen de trein reeds vertrokken was. De reiziger, die veel haast had, verzocht onmiddellijk een buitengewonen trein, die dadelijk ter zijner beschikking werd gesteld tegen den matigen prijs van 585 franken. Toen hij van zijne reis terugkeerde, dagvaardde hij den ondernemer van het rijtuig hem deze som terug te betalen. De Regtbank heeft echter dien eisch niet ingewilligd, daar zij in overweging genomen heeft, dat hier van de zijde der onderneming geene bepaalde schikking was aangegaan, om juist ter gelegener tijde bij het vertrek der spoortreinen op het station aan te komen. De reiziger heeft dus de proceskosten bij die van den afzonderlijken trein mogen dragen.

KAAP DE GOEDE HOOP.

Particuliere berigten uit de Kaapstad van de eerste dagen van April, houden tijdingen uit Natal, Trans-Gariep en Trans-Vaal, welke niet van belang ontbloot zijn. In Natal zijn de heeren V. P. en C., die op Java planters geweest zijn, met veel ijver bezig met den indigo-bouw, de suikerteelt en het planten van koffijboompjes. Door den rusteloozen ijver van die beide mannen, die tevens over aanzienlijke geldelijke hulpmiddelen kunnen beschikken, zal het land van Natal binnen weinige jaren een geheel andere gedaante verkrijgen en algemeene ontwikkeling en welvaart zich verspreiden, vooral wanneer zij door landverhuizing uit het oude moederland met krachtige armen en deelneming behoorlijk ondersteund worden.

Te Bloemfontein heeft de president Boshof de vergadering van den volksraad geopend met eene uitvoerige rede, waarin de buitenlandsche betrekkingen met het overvaalsche gebied, met het gouvernement der Kaapkolonie en met dat van Nederland zijn besproken. Vooral werd met welgevallen uitgeweid over het bezoek, door den gouverneur Grey in den Vrijstaat gebragt en over de beloften, om de communicatie-middelen met de kolonie zoo veel mogelijk te vergemakkelijken. Ook over de erkenning door den Koning der Nederlanden en de zending van den heer Niddingh, sprak de president met veel voldoening.

De verhouding met de inlandsche stammen werd vermeld als in alle opzigten voldoende. Daarna werden de inwendige belangen behandeld en de maatregelen onder den president Hofman genomen, terwijl inzonderheid in het breede behandeld werd, wat verrigt was sedert de weinige maanden dat hij zelf was opgetreden. Ook werd betreurd hoe de bijna hopelooze toestand, waarin bij voortduring de staatssecretaris zich bevond, groote ongelegenheid veroorzaakte. Het schijnt dat de nieuwe president meer algemeen bemind wordt dan de vorige, misschien wel terwijl hij meer tact heeft om met alle menschen te kunnen omgaan.

In de zuid-afrikaansche of wel Hollandsche-Afrikaansche Republiek, zoo als ze zich thans noemt, schijnen de gemoederen aan het gisten te zijn. De Lydenburgsche partij deift het onderspit, en de raddraaijers zijn uit alle posten verwijderd. Men heeft er eene nieuwe constitutie ontworpen en aangenomen, en naar het zich laat aanzien zal de generaal Pretorius tot president der Republiek worden benoemd. De zuidelijke en meest bevolkte districten zijn althans zeer te zijner gunste ingenomen. Men mag aldaar voortaan meer eensgezindheid te gemoet zien, daar het bestuur aan kracht zal gewonnen hebben.

ADVERTENTIEN.

GEBOORTEN.

Bevallen van eene welgeschapen *DOCHTER* vrouwe J. M. ROCHUSSEN, echtgenoote van Mr. W. s'JACOB.

SOERABAYA, 5 *October* 1856.

Eenige kennisgeving. (562)

VENDUTIE.

Op de vendutie van den 14den October 1856,

bij D. D. BOECKHOLTZ, zal nog voor rekening van belanghebbende worden verkocht eene Partij afgeslopt Marine metaal, afkomstig van het Nederlandsche schip *E. W. VAN DAM VAN ISSELT,* kapitein J. F. GRAAT VAN ROGGE. (566)

VENDUTIE.

Op Woensdag den 15den October aanstaande,

Zullen in de Kampong *Bangielan* te *Soerabaya*, van wege de Weeskamer worden verkocht, 59 stuks JATTIE BALKEN, liggende op het erf van HADJIE ABDUL RAHIEM, behoorende tot den boedel van wijlen HADJIE ABDUL SEDIK;

Zullende aldaar tevens worden verkocht de nagelaten goederen VAN MARTINUS VAN WENSSEN, waaronder een klein BAMBOES met PANNEN GEDEKT HUIS, staande op den grond van de weduwe KOUTHOOFD, in de Kampong *Kalisosok* No. 3, nabij de voormalige woning van wijlen WANHOFF. (573)

---

eeld van God is gevormd! En als wij nu de zaak uit lat oogpunt hebben beschouwd, dan vragen wij: hoe kwam nen dan daartoe?

De Heer is met zijne discipelen aan den maaltijd. Eene vrouw treedt binnen, en zalft den Heiland met kostelijke alf. Op de aanmerking van een der leerlingen, dat het geld beter aan de armen had kunnen besteed zijn: Neen, egt Christus, de armen zult gij altijd bij u hebben, maar nij niet altijd!

Uit deze zinsnede aan de discipelen ligt men nu eenige voorden, en zegt aan de maatschappij: de armoede kan iet genezen worden, want er staat geschreven; de armen ult gij altijd bij u hebben. Daar er nu ook geschreven taat: geeft den armen, zoo heeft men hieruit opgemaakt: ltijd armen en altijd aalmoezen.

Altijd armoede en altijd aalmoezen, zou dat de leer van len Bijbel wezen? Het is aardig, dat men soms genegen chijnt om de zaken zoo uit te leggen, als het eigenlijk net zich zelven het gemakkelijkst uitkomt. Zoo verstaat nen dikwijls door weldadigheid enkel aalmoes geven. Och, lat geven! er is wel eens gezegd: het is zulk eene luije leugd, en het is waar; maar men kan ook zeggen: het s zulk eene prettige deugd. Dankbaarheid en verdraagzaameid kost dikwijls moeite. Zijne vijanden lief te hebben is ook geen gemakkelijke strijd: maar geld geven, hoe genoeglijk! Bestaan de meeste deugden anders in het overwinnen van neigingen, hier kan men die neiging gerustelijk volgen, en het is een heerlijk middel om vergenoegde gezigten en betooning van dankbaarheid rondom zich te verspreiden.

Immers, men zou al buitengewoon verhard moeten zijn, indien men bij het gezigt van een noodlijdende geene behoefte gevoelde om te geven; dat men dus aan een arme een aalmoes uitreikt, is op zich zelf evenmin deugd, als dat men iets lekkers ziet, en dat gebruikt. Gij volgt de eerste opwelling, die zoo natuurlijk is, dat zij instinct of natuurdrift kan heeten.

En hierin ligt reeds eenigzins een bewijs, dat dat aalmoezen geven niet altijd eene verdienste is. Immers aan al wat deugd is, is strijd verbonden, overwinnen van neigingen; en zou dan hier de ware liefdadigheid niet juist kunnen bestaan in het overwinnen van die eerste, onbedachte neiging? en in het zoeken en zich moeite geven om een beteren weg te vinden? Dat is eene vraag, die wel nadere overweging verdient.

— Maar hoor ik zeggen, leert die staathuishoudkunde dan, dat men den arme niet moet geven? Dan heeft zij bij mij reeds afgedaan, hoe fraai hare redeneringen ook mogen schijnen, want dat strijdt tegen mijn hart, tegen mijne innige overtuiging.

Dat gemoedsbezwaar strekt u tot eer; maar gelukkig kunnen wij u daaromtrent gerust stellen. De staathuishoudkunde leert ons juist, dat wij den armen veel moeten geven; en wat? Veel meer dan aalmoezen. Zij leert, dat wij moeten geven: kennis, opvoeding, godsdienstig gevoel; dat zijn de eenige middelen tegen de maatschappelijke kwaal.

Sedert den tijd dat men het groote huishouden beter leerde kennen, dat is, ongeveer sedert het begin dezer eeuw, is er dan ook eene geheel nieuwe rigting in den loop der weldadigheid gekomen. Letten wij slechts op: men wil niet meer uitsluitend bedeelingen in geld, of uitdeelingen van spijs en kleêren: — dat had men in de midden-eeuwen; of hofjes, oude-mannenhuizen enz., allerlei kostbare middelen om de bestaande armen te *bergen*, en hun een goeden ouden dag te bezorgen: dat had men in den onderwetschen tijd van onze overgrootvaders; maar men wil hulpbanken en spaarbanken, om lust tot arbeid en lust tot sparen te *geven*.

Men wil scholen van allerlei vorm, breischolen, werkscholen, gymnastiekscholen, met badhuizen voor het volk, en leeskamers voor het volk, om lust tot arbeid en geschiktheid tot arbeid te *geven*.

Men wil matigheid-genootschappen en bouw-vereenigin-

VENDUTIE

Op Vrijdag den 17den October 1856.

In de pakhuizen van den Heeren P. KERVEL & Co., door D. D. VAN BOECKHOLTZ, ter opruiming van een factuur, van eene PARTIJ KOFFIJ- en THEE-SERVIEZEN, waarlooze witte PORCEINEN BORDEN, SLABAKKEN, VRUCHTEN-SCHALEN, LIJNWADEN, een kist min of meer beschadigde %, CALICOTS, puike EAU DE COLOGNE, exquise RHIJNWIJN, BIER, en wat te voorschijn gebragt zal worden. (561)

VERTREK VAN STOOMSCHEPEN.

HET STOOMSCHIP BANDA

Vertrekt naar SAMARANG en BATAVIA, op *Woensdag den 16den dezer.*

Adres bij

(567) W. CORES DE VRIES.

BEKENDMAKING.

Ten kantore van den ondergeteekende is aangebragt per stoomschip *AMBON*, uit de MOLUCCOS,

B. A. een kist inhoudende.

1 KINDERWAGENTJE.

Per Stoomschip *PADANG*, van SAMARANG of BATAVIA.

Een KIST, adres M. FLORIS.

Bovenstaande goederen zijn tegen betaling der vracht en de kosten dezer annonce, te bekomen bij

(525) W. CORES DE VRIES.

Bij fatsoenlijke ingezetenen bestaat gelegenheid voor een of twee COMMENSALEN. Adres bij de uitgevers dezer. (554)

VERLOREN

Een jonge New-Founland HOND, zwart met witte borst en één witte poot. Hij die denzelven terug brengt bij J. LLOYD & Co, op de *Kalimaas*, kan op eene goede belooning rekenen. (555)

LIEFHEBBERIJ-TOONEEL:

Oefening baart Kunst.

Op Zaturdag den 18den October 1856.

DE TROUWRING,

TOONEELSPEL IN DRIE BEDRIJVEN.

(VIER TAFEREELEN.)

Aanvang precies ten half acht ure.

Toegang-billetten voor een heer of eene dame *f* 3.— een kind *f* 2.—; besproken plaatsen 60 duiten.

Het bespreken der plaatsen geschiedt op den dag der representatie aan het bureau van het Komedie-gebouw, van 's morgens acht tot 's namiddags twee ure.

Men gelieve zich bij het verlaten der zaal van een contramerk te voorzien.

In het lokaal mag niet gerookt worden. (565)

P. H. ANTEN, Horologiemaker is verhuisd naar de Boomstraat ten huize van den Heer J. H. ROSEMEIER. (558)

SOCIETEIT CONCORDIA.

THE DANSANT.

Op Donderdag den 9den October 1856.

Namens de Directie;

De Secretaris,

(548) GROLMAN.

ONTVANGEN PER BANDA.

Een groot assortiment NIEUWE MUZIEK voor Piano van *f* 0.50, *f* 1, 2, 3, 4 het stuk.

BEIJER'S MELODIEN-BOEK, verzameling van 100 diverse melodien voor eerstbeginnenden.

Bijzonder goedkoope KANTOORBOEKEN met koper beslag.

PAPIER CHINOISE en PAPIER DE LUXE, ENVELOPPES DITO.

GOMOUWELS met figuren.

Bij (569) **MARTENS & CO.**

PAS ONTVANGEN.

Bijzonder VERSCHE ZOETEMELKSCHE en LEIDSCHE KAAS, groote HAMMEN, SELTZERWATER, op halve kruiken, puike BOTER, PORTWIJN, op halve fleschen, MARASCHINO, MUSCAAT WIJN en VINAIGRE à L'ESTRACON.

(559) **GEBR. van DELDEN.**

Fijne op snee vergulde SPEELKAARTEN in doosjes van 2 spellen à *f* 3.— per doosje.

Idem idem à *f* 12.— het doz.

(570) MARTENS & CO.

FIJN ZWART LAKEN.

do. do. SATIN DE LAINE.

do. do. en GEKLEURDE TRICOTS voor broeken.

ZEPHIR WOL geassorteerd, per pond, bij

(572) **DE STURLER & CO.**

GUYOTS ENCRE DE LA PETITE VERTU in kruiken van *f* 1, 2, 3.

Bij MARTENS & CO.

Deze inkt is sedert 1602 algemeen als de beste bekend en vloeit niet. (569)

SIMPANGSCHE APOTHEEK.

VERSCHE

GROENTEN ZADEN.

(556) **A. J. SMITT.**

PAS ONTVANGEN.

in het Heeren Mode Magazijn

VAN

G. L. VAN DER ELST.

STROOHOEDEN, witte en gekleurde,

GIBUSHOEDEN (laag model),

HANDSCHOENEN, heeren glacé,

OVERSCHOENEN van gomelastique,

REISTASSCHEN,

BORSTROKKEN gebreide,

ONDERBROEKEN. Idem zijden,

HEEREN SOKKEN, groote. Als ook:

Eenige GARNITUREN, voor zee-officieren en een Partijtje Mooije OPERA COLS. (557)

VERSCHE ZOETEMELKSCHE EDAMMER, en LEIDSCHE KAAS.

PUIKE BOTER.

» HARING.

» ENGELSCHE BOKKING.

» STOK- en LENGVISCH in blikken.

» SAUCIJS de BOLOGNE.

DIVERSE GEDROOGDE VRUCHTEN, in Stopflesschen en in kistjes.

DAMES ARTIKELEN, PROVISIEN, DRANKEN, enz. enz., bij

(563) **DE STURLER & CO.**

TE KOOP

TWEE MAHONIEHOUTEN KLEER- en

TWEE do. HANGKASTEN; bij

(571) DE STURLER & CO.

TE HUUR

Een HUIS met verdieping te Toemengoengan, *Simpangsche Weg*, en een BOVEN HUIS in de stad. Te bevragen bij

(560) EEKHOUT.

TE KOOP

Een HUIS. Adres

(544) E. VAN DER HOFF, qq.

PAS ONTVANGEN.

BANKET, GROENTEN in blik, GEROOKTE ZALM.

(549) LEDEBOER & CO.

OP NIEUW ONTVANGEN.

ALEXANDRE'S ELECTRO-GALVANISCHE PENNEHOUDERS,

GUTTA PERCHA PENNEN, en

BORDPAPIER.

(539) E. FUHRI & CO.

---

gen, om afschrik van de kroeg en lust tot het huisselijk leven te *geven.*

Men wil cel-gevangenissen, om zelfs den boosdoener berouw en lust tot het goeds te *geven,*

Gij ziet dus, dat men veel moet *geven.*

Dat zijn alle kinderen der staathuishoudkunde. Zij waren vreemd aan vorige eeuwen en vorige liefdadigheid, maar ontstonden gaandeweg, toen de wetten van het huishouden beter werden gekend en geleerd; toen Adam Smith en Jean Baptiste Say, beide die voorloopers en verkondigers van een nieuwer en schooner tijdperk, hunne eenvoudige lessen uitspraken. Wij willen met dat alles niet zeggen, dat de liefdadigheid thans zooveel grooter is dan vroeger. Geenszins! de Christelijke liefde zetelt in de harten, en kan naar uiterlijke daden niet beoordeeld worden; maar dieselfde liefde vindt thans beter middelen, en die vond men door de wetenschap. Ja, weldadigheid is eene wetenschap geworden. Vroeger bepaalde men zich uitsluitend tot geven. En waarom thans niet meer? Het scheen toch de kortste weg. Immers, armoede is gebrek: geef dus hetgeen ontbreekt, en gij brengt de genezing aan,

Men heeft een andere weg ingeslagen, toen men zag dat de oude weg de kwaal verergerde. Hoe meer men gaf, hoe meer armen: dat was vreemd, en toen begon men de armoede te bestuderen. Hoe komt het, dat A en B en C armen zijn? Men bevond bijna altijd: omdat C aan den drank was; omdat Jan lekker leefde en niets opspaarde; omdat de ouders van Piet niets hadden gedaan voor zijne opvoeding; dat alles wil zeggen, in een woord, omdat er niet genoeg kundigheden, matigheid, vlijt en spaarzaamheid onder de arbeiders was — te veel verkwist, te weinig voortgebragt.

Als men nu die oorzaken haren loop laat, en de menschen alleenlijk helpt als die oorzaken het kwaad reeds hebben te weeg gebragt, dan beduidt zulks niet veel; integendeel, het is geen middel om Jan spaarzaamheid te leeren, wanneer hij ziet, dat Piet, na alles opgesnoept te hebben, toch geholpen wordt.

Als men de oorzaken haren loop laat, en alleen voor den dag komt als het kwaad reeds daar is, dan vischt men altijd achter het net. Telkens als er een kalf verdronken is, dempt men zorgvuldig dien éénen put.

Toen men dit inzag, was er een groote stap gedaan, en van nu af aan begon men meer werk te maken van zulke zedelijke instellingen als wij boven opnoemden.

Die zedelijke opheffing is het eenige geneesmiddel tegen *pauperisme.*

En dat is zoo gezocht niet. Ga slechts bij u zelve na, beschaafde lezer! Ik veronderstel, gij kent, behalve uwe moedertaal, één of meer andere talen. Gij schrijft goed, en kent buitendien grondig één, of welligt meer vakken. Zoudt gij wel geheel en al in de armoede kunnen verzinken? Het is waar, door ziekte, zwakte van geestvermogens of andere onvoorziene zaken, kunt gij uwe geschiktheid tot arbeid verliezen, maar die gevallen laten wij er buiten, en herhalen dan: kunt gij u voorstellen, dat gij voor geed tot de armoede kunt vervallen?

Veronderstel dat gij door brand, misbruik van vertrouwen, of ander ongeval, uwe bezittingen en tegenwoordige bestaanmiddelen verliest, dan zoudt gij toch wel steeds in de mogelijkheid blijven om op deze of gene wijze uw brood te verdienen, en met die middelen toegerust, kunt gij tot voordurend gebrek niet vervallen. En gesteld, dat gij voor een tijd in de armoede kwaamt, dan zoudt gij immers in die armoede zelve nog uw overleg, uw geoefend verstand, uwe ondervinding medenemen. Gij zoudt de voordeelen kennen van zindelijkheid op huis en ligchaam, van matigheid, ligchaamsoefeningen; gij zoudt weten waar uwe bekwaamheden de meeste kans van welslagen hebben; in een woord, gij zoudt de voornaamste uwer bestaanmiddelen blijven behouden, zoodat gij reeds dadelijk in de armoede zelve de hefboomen zoudt bezitten om die van u te wentelen.

(Vervolg hierna.)

PAS ONTVANGEN

EN UITGEPAKT.

Een prachtig mooi faktuur DAMES GARNITUREN, bestaande uit *Armbanden*, *Broches*, *Haarspelden*, *Kransen* en *Borst-bouquetten*, zeer geschikt voor Bruids- en andere partijen, alles vervaardigd van vischschubben en afkomstig van de kloosterlingen te San Salvador. Bij

M. KOOSEN,
Werfstraat.

(546)

Boekhandel E. FUHRI & CO.

Zij die zich op *Periodieke Geschriften, week- en dagbladen* wenschen te abonneeren, gelieven daarvan vóór het vertrek der aanstaande mail, onder vooruitbetaling van den abonnements-prijs, opgave te doen, ten einde vertraging in de expeditie uit Europa te voorkomen.

Indische Mailbladen worden tegen den prijs van *f* 40.— rec. berekend. (511)

ZALF EN PILLEN

VAN

HOLLOWAY.

EEN BUITENGEWOON MIDDEL TEGEN ERYSIPELAS.

JAN MEIJER, te *Batavia*, heeft gedurende vele jaren verschrikkelijk geleden aan deze ellendige ziekte. Negen maanden lang was hij daardoor, in weerwil van alle geneeskundige hulp, doof en blind, en, om zijne eigene woorden te gebruiken, voorbereid tot den dood. Eene goede gedachte deed hem eenige zijner vrienden raadplegen, die hem eenparig aanrieden de ZALF en PILLEN van HOLLOWAY te gebruiken. De uitkomst was dan ook mirakeleus, want binnen twee weken was hij, door het gebruik daarvan, weder hoorende en ziende en ook in staat om op te staan, en na verloop van eene maand was hij volkomen genezen en kon hij zijne werkzaamheden weder hervatten. (518)

Bij E. FUHRI & Co is opengesteld de inteekening op het Indisch jaarboekje

WARNASARIE,

VOOR HET JAAR 1857.

Bij inteekening, prijs *f* 5.—
Buiten id. (na November) *f* 8.—
(508)

GEBOORTEN, HUWELIJKEN EN STERFGEVALLEN.

Bevallen:

M. A. A. van Vloten, Stavers, D. Djatie (Kedirie) 20 Sept. — M. Coorengel, von Faber, D. Muntok 5 Sept.— Wed. J. P. Hansen, Saaijmans, dood kind, Madioen 16 Sept. — M. J. van Marle, Dufour, Z. Tjandjoer 28 Sept. — J. L. van Kappen, van Reijerdam, Z. Batavia 27 Sept. — J. M. 's Jacob, Rochussen, D. Soerabaya 5 October.

Getrouwd:

J. F. Dekker, kapt. der infanterie (O. I. leger) en M. H. J. Lutjens, s' Gravenhage 7 Augustus. — J. C. F. Baron van Heerdt en E. C. F. George, Batavia 25 Sept. — J. Vroom en T. H. L. van der Klugt, Djocjocarta 22 Sept. — O. H. Musch, 1ste luit. infanterie en L. C. Weber, Buitenzorg 24 Sept. — K. H. Brouwer en G. A. A. Daniels, Batavia 25 Sept.

Overleden:

M. A. Thomas, 32 j., Batavia 29 Sept. — J. A. Wener, 63 j., Soerakarta 16 Sept. — Douglas Nolten, 1ste luit. komm. van 's Keizers lijfwacht, Soerakarta 16 Sept. — J. A. Werner Smitt, Grissee 18 Sept. — A. C. H. Bleckmann, 8 m., Samarang 28 Sept. — Paul en Koos, 6 en 5 j., beide zoons van A. L. Vernet, Samarang 4 Sept. — E. G. de Nijs, Batavia 17 Sept. — A. J. Hoogendam, Rotterdam 16 Julij. — G. Seel, 53 j., Buitenzorg 25 Sept.

VERTREKKENDE PERSONEN.

S. Meijers. — Dr. J. K. van der Wulp naar Nederland. — L. P. van Mourik en echtgenoote. — W. T. Marten. — J. J. van den Biesen. —

SCHEEPSBERIGTEN.

Aangekomen Schepen te Soerabaya.

Datum		Vlag	Namen der Schepen	Gezagvoerders	Van
Oct.	4	Nederl. Ind.	Krabbe.	Mardam.	Pasoeroean.
„	5	„ „	Kiem Tian Hoat.	Goei Bienkiat.	Batavia.
„	—	Nederlandsche	Catharina Maria.	J. A. Ballot.	
„	6	Nederl. Ind.	Stoomschip Banda.	C. C. L. Neijts.	„
„	—	Nederlandsche	Willem I.	T. J. Niedfeld.	„
„	—	Nederl. Ind.	Djeilanie.	Said Mohamat bin Alie.	„
„	—	„ „	Salim.	Sech Abdoor Rachman bin Osman Bahasoean.	Sandelhout Eiland.
„	—	„ „	Dennok Bientang Toedjoe.	Liem Pik-Ie.	Riouw.

Vertrokken Schepen van Soerabaya.

Datum		Vlag	Namen der Schepen	Gezagvoerders	Naar
Oct.	5	Z. M.	Montrado.	Luit. ter zee 1e kl. J. Andreae.	Makasser.
„	—	Nederl. Ind.	Stoomschip Padang.	B. J. Schipper.	Batavia via Samarang.
„	—	Nederlandsche	Zeeland.	P. H. Hazewinkel.	Nederland via Bezoekie.
„	—	Nederl. Ind.	Tatas Banjermassing.	Sarief Abd. bin Hoesin Baharoon.	Sumbawa.
„	6	„ „	Mabrook.	Said Aloei bin Said bin Madegie.	Palembang via Sumanap, Cheribon, Batavia en Muntok.
„	—	„ „	Balhaer.	Sech Awab bin Said bin Smeer.	Balie (Ampenan) via Sumanap.
„	—	Engelsche	Cornubia.	W. Ellison.	London.
„	—	Nederlandsche	Gouv. Gen. Duijmaer van Twist.	C. E. Hoeksma.	Hongkong.

In lading liggende Schepen te Soerabaya.

Vlag	Namen der Schepen	Gezagvoerders	Bestemming	Agenten
Nederl. Ind.	Fulkus So-oot.	Sech Ismail bin Mohamat Almainie.	Banka.	Gezagvoerder.
Nederlandsche	Kenau Hasselaar.	O. Lindeman,	Samarang.	Fraser Eaton & Co.
Nederl. Ind.	Zein.	Sech Hoesin bin Oembarak Badjardana.	Banjermassing.	Gezagvoerder.
„ „	Kiem Tiang Hoat.	Goei bin Kiat.	„	„
„ „	Kiem Tiang Thay.	Tjoa Kow.	Balie.	„
„ „	Maijmoen.	Said Abdul Rachman bin Kassim.	Palembang en Sumanap.	„
„ „	Hasing.	Oey Boenko.	Balie.	Oey Waytien.

Aangekomen Passagiers.

Met het Ned. Ind. stoomschip *Banda*, de heeren Louran en Kolff, benevens; Z. M. troepen.

Vertrokken Passagiers.

Met het Ned. Ind. stoomschip *Padang*, de heer G. F. Essers, de officieren der Fransche marine Magdelaine, en Augcij du Vriesse en 34 schepelingen afkomstig van 't verongelukte Fransche oorlogstoomschip *Duroc*.

SCHEPEN LIGGENDE TER REEDE.

Z. M. wachtschip Batavia, korvet Nehalennia, de stoomschepen Etna, Onrust en Vesuvius; de brik de Haai; de schoenerbrik de Lansier; de schepen Elmachlaar, Margaretha Simonetta, Fulkus So-oot, Kenau Hasselaar, Duisburg, Caroline Coventry, Minister Pahud en Willem I; de stoomschepen Java, Soerabaya, Torch en Banda; de barken Fatal Maän, Adrakool Haer, Suzanna en Elizabeth, Jacob, E. W. van Dam van Isselt, Kiem Tjang Thay, Nawan Eljoesoor, Maijmoon, Zein, Joan Melchior Kemper; Vier Gebroeders, Kiem Tian Hoat, Catharina Maria, Djeilanie en Dennok Bientang Toedjoe; de brikken Salim en Salim; de schoeners Tom Tough, Tio Kiem Tiang Thaij, Hoseeng en Tjanlie; de kotters Eduard en Krabbe.

SUMANAP.

AANGEKOMEN.

3 Oct. De Ned. Ind. bark *Carolina*, gez. A. A. Graswinckel, van Patjitan den 19den September, passagier Mevrouw C. W. Graswinckel.

VERTROKKEN.

3 Oct. De Ned. Ind. bark *Soedulgair*, gezagv. Sech Alie bin Aboebakar Bargeba, naar Padang over Samarang en Batavia.

4 Oct. De Ned. Ind. schoener *Almashoor*, gezagv. Oewak Mohamat, naar Batavia.

SCHEPEN LIGGENDE TER REEDE.

De Schoeners Mifrejool Moelook, Maria, Indram Eljoesoor, Sophia en bark Carolina.

Aan- en uitvoer te Soerabaya van den 6den tot en met den 9den October 1856.

AANVOER

Van Samarang per de Ned. Ind schoener *Salim*, gezagv. Sech Oemar Driehim, agent Gezagvoerder.

5 kisten diverse dranken, H. van den Dungen; 8 kisten lijnwaden, Adam & Co; 10 stuks stroo zakken, 1 pak stroo garen, Schimmelpenninck & Co; 1 kist regaal, Ritter; 10 picols ketan rijst, Gezagvoerder; 10 zakken koffij, 2 krandj. suiker, 5 kisten lijnwaden, 109 collies diverse koopmanschappen en kleinigheden, Order.

Van Batavia per de Ned. Ind. stoomboot *Banda*, gez. Neijts, agent W. Cores de Vries.

8 vaten vleesch, 1 kelder genever, Order; 3 kisten kantoor behoeften, Martens & Co; 1 kist papier, Fuhri &Co; 1 kist schilderijlijsten, Deeleman; 10 kisten sla-olie, 3 kisten pruimen, 4 kisten witte wijn, Bechade, 2 kisten hoeden, van Leeuwen & Co; 3 pakken modewaren, W. Cores de Vries; 10 vaten bier, 1 kist kazen, Gebr. Kocken; 1 kist lijnwaden, Ruyl Cramer & Co.

Van Batavia per het Ned. schip *Catharina Maria*, gezagv. Ballot, agent W. Cores de Vries.

68 kisten bier, Gezagvoerder.

Van Riouw per de Ned. bark *Dennok Bintang Toedjoe*, gezagv. Lim Pik I, agent Tan Bindjang.

5 collies onbekend, 19 collies koopmanschappen, 36 picols was en 46 pakken peper, Order; 1156 krandjangs en zakken gambier, 100 zakken peper, 5 kisten Beng. amfioen, 243 collies diverse koopmanschappen, 76 stellen aardewerk, 200 stellen stalepannen en kleinigheden, Tan Bindjang.

Van Batavia per de Ned. Ind. bark *Djelanie*, gez. Said Mohamad bin Alie, agent Gezagvoerder.

26 kisten lijnwaden, 140 collies koolteer, 8 manden seltzerwater, van Leeuwen & Co; 110 kisten koopmanschappen, 2 kisten wijn, McMillan Marten & Co; een wagen, 1 kist tuigen, van der Wiel; 20 picols kruidnagelen, 9 collies rozijnen, Martherus; 1 kelder provisien, 1 mandje zaad, 20 picols was, van Eck & Co, 12 bankschroeven, 3 stuks kettingen, 75 vaten koolteer, Adam & Co; en van Eck & Co; 1 pakje monsters, 20 kisten spiegels, 42 manden aardewerk, Johan; 70 manden aardewerk, Thomas; 41 kisten wijn, 3 kisten zeep, Ruyl Cramer & Co; 7 ankers, 11 kettingen, 2 vaten en 1 bundel blokken etc, van Leeuwen & Co; 15 kisten lijnwaden, 109 collies koopmanschappen, 50 kisten siroop, 4 picols was en eenige diversen kleinigheden, Order.

Van Liverpool per het Ned. schip *Henriette*, gezagv. van Loenen, agenten Adam & Co.

148 collies manufacturen, 18 tonnen steenkolen, 115 manden aardewerk, 319 bossen ijzer, 1724 staven ijzer, 5 suiker pannen, 22 kisten glaswerk, 11 kistjes medicijnen, 120¼ vaatjes crepé kruid, 10 vaten verw, Adam & Co 121 collies manufacturen, 5 kisten provisiën, Fraser Eaton; & Co;

Van Balie per de schoener *Kim Ingsoen*, gezagv. Ho Kong Poeij, agent Ho Kong Soen.

128 stuks varkens, 10 picols klapper-olie, 10 picols koffij en eenige kleinigheden, Ho Kong Soen.

UITVOER.

Naar Sumbawa per de Ned. Ind. bark *Tatas Banjarmassing* gezagv. Sarif Abdulla.

1 pak ruwe zijde, 10 st. valsch goud-draad, 2 picols zwt. Lood, 50 katties Jav. koper werk, 5 picols suiker en 2 kisten maddapollams en kleinigheden, Said Abdulla bin Abdul Rahim.

Naar Hongkong per het Ned. schip *Gouverneur Generaal Duijmaer van Twist*, gezagv. Hoeksma.

85 picols rotting, Schimmelpenninck & Co; 8000 picols rijst en 200 picols rotting, Fraser Eaton & Co.

Naar Nederland via Bezoekie per het Ned. schip *Zeeland*, gezagv. Hazewinkel.

105 picols rotting, $5003\frac{91}{100}$ picols suiker, 1800 picols koffij en $208\frac{06}{100}$ picols cochenille, N. H. M.

Naar London per het Eng. schip *Cornubia*, gezagv. W. Ellison.

$8001\frac{61}{100}$ picols suiker, $47\frac{58}{100}$ picols rotting en 1000 st: koehuiden, Fraser Eaton & Co.

Marktprijzen.

SUIKER No. 16 per picol *f* 18.—
Idem. „ 15 „ „
Idem. „ 14 „ „
Idem. „ 13 „ „
Idem. „ 12 „ „
KOFFIJ per picol. Nominaal.
RIJST (CANGA) per koijang *f* 110 à *f* 125.—
Id. (WITTE) „ „ *f* 140 à *f* 150.—
KOEHUIDEN per 100 st.. *f* 300.—
ARAK per legger *f* 100.—
OLIE (KLAPPER) per picol *f* 22.—
OLIE (KATJANG).
KADJANG MATTEN
ROTTING *f* 9 à *f* 10.—
WISSELKOERS 104.—

PROTESTANTSCHE EEREDIENST.

Zondag den 12den October des morgens ten half 9 ure.
Nederduitsch.
Ds. SCHIFF.

ROOMSCH-KATHOLIEKE EEREDIENST.

Zondag den 12den October des morgens ten half 9 ure.